

Verzonden: maandag 4 november 2019 16:34

Aan: radarstation@mindef.nl

CC: Griffie West Betuwe <griffie@WestBetuwe.nl>;

Onderwerp: Radartoren Herwijnen

Ministerie van Defensie,
t.a.v. Radartoren Herwijnen
radarstation@mindef.nl

t.k.n. griffie@westbetuwe.nl

t.k.n. lydi.groenewegen@gemeenteraad.westbetuwe.nl

Acquoy, 4 november 2019

Geachte heren/dames,

Graag wil ik reageren op het verzoek van de gemeente West Betuwe om “vragen of suggesties te doen voor te betrekken onderzoekers of wetenschappers”, alsmede suggesties voor een alternatieve, geschiktere locatie, in te dienen vóór 8 november 2019.

Ik heb de volgende vragen en suggesties:

Geschikte locaties

1. Klopt het dat tot nu toe door Defensie geen nader onderzoek is gedaan naar een andere locatie omdat Herwijnen volgens Defensie een geschikte locatie is, ondanks de harde belofte van staatssecretaris Barbara Visser in de Tweede Kamer op 4 september 2019 en ook later, dat Defensie alsnog gaat onderzoeken of het Nederlandse luchtruim vanaf een andere locatie bewaakt kan worden. Oftewel, legt Defensie een opdracht vanuit de staatssecretaris naast zich neer?
2. Is deze weigering in overleg met de staatssecretaris gedaan of is deze handelwijze een eigennuttig optreden van Defensie zelf, waarbij uitspraken van de Tweede Kamer kennelijk terzijde worden geschoven? Hoort Defensie niet juist de bewaker te zijn van onze democratische rechtsstaat?
3. Beseft Defensie wat deze “dienstweigering” voor gevolgen kan hebben bij de Raad van State?
4. Geven de huidige defensieradars samen met de buitenlandse radars (België/ Duitsland) en de nieuwe radar in Wier al geen goed beeld van ons luchtruim? Is de uitbreiding met een extra radar absoluut noodzakelijk en zo ja, waarom? Kunnen de bestaande kleinere radars niet uitgebreid worden? Zie 7 t/m 14. Zij voldoen ook aan de gestelde voorwaarden: *“Voor een nieuwe locatie geldt een aantal vereisten. In het afwegingskader is gekeken naar: een optimale radardekking (vrije zichtlijnen), een optimale spreiding met de radar in Wier, de mogelijkheid een zendvergunning te krijgen, de mogelijkheid het terrein te bestemmen als defensie terrein met voldoende mogelijkheden voor een ruimtelijke indeling en de tijdigheid waarmee de radar kan worden geplaatst, gelet op het veiligheidsbelang.”*
5. Zijn, voordat Herwijnen in aanmerking kwam door Defensie, andere locaties bekeken? Zo ja, welke en op welke gronden zijn deze locaties afgevalen? Zo niet, waarom niet?

6. Alternatieve locaties: Nieuw-Milligen zelf, maar dan op een verhoogde plek, bijvoorbeeld de ideale plek Radio Kootwijk. Windmolenparken mogen de radar dan licht verstoren, maar in Herwijnen komen ook, bij Deil, een flink aantal hoge windmolens te staan.
7. Defensiebasis nabij: Woensdrecht
8. Volkel
9. Soesterberg
10. Den Helder (De Kooy)
11. Twente
12. Wemeldinge
13. Ede

Onderzoeksvragen/suggesties m.b.t. de cumulatieve gezondheidseffecten van de radar

1. Suggestie: Laat onderzoek naar de schadelijkheid van de straling niet alleen verrichten door mensen die van te voren al weten dat de straling geen gevolgen kan hebben voor onze gezondheid. Dan heeft wetenschappelijk onderzoek geen enkele zin. Er zijn voldoende wetenschappers die een andere kijk op de zaak hebben en andere wetenschappelijke onderzoeken (zie ook bij 6 hieronder) bestuderen (bv. Dhr. Van Biesen, Nederlander, wonende in Zwitserland, info@geo-phiscis.nl)
2. Mochten de onderzoekers / wetenschappers straling als genoemd in de punten hieronder bij 3 als niet meetbaar beoordelen, dan moeten andere onderzoekers worden aangesteld.
3. Wat betreft de cumulatie van de hoeveelheid straling en de effecten op de gezondheid hiervan: in het onderzoek meenemen de al bestaande en onomstotelijk te meten straling als gevolg van:
  - a. De bestaande militaire grondradars en de boordradars van militaire vliegtuigen die erg sterk zijn. Sinds eind augustus 2019 is deze straling nog weer een stuk sterker geworden +
  - b. Straling van de radar van de duizenden schepen die varen op de Waal. Deze zijn geregeld erg sterk en ook wisselend +
  - c. Straling vanuit de telecombedrijven +
  - d. UMTS straling van de normale masten +
  - e. De afwijkende straling van UMTS-masten die geplaatst zijn in de hoogspanningsmasten. Het blijkt dat deze UMTS straling een interactie aangaan met de hoogspanningslijnen, waardoor nog weer een nieuw type straling ontstaat +
  - f. C2000-straling (communicatiesysteem hulpdiensten Nederland) +
  - g. De straling van C2000-masten die geplaatst zijn op telecomzenders, die net als bij 3e. een interactie aangaan met de telecomzenders en een afwijkende straling teweeg brengt +
  - h. Straling als gevolg van het toekomstige 5G-netwerk, dat vele malen sterker wordt dan de straling van de huidige netwerken. +
  - i. Straling die sowieso al in elk woonhuis zit vanuit de elektrische leidingen in huis +
  - j. Daarbovenop dus de straling van de mogelijke Defensieradar +
  - k. Daarbovenop mogelijke afwijkende straling als gevolg van de nabijheid van de KNMI-radar. Iets wat op dit moment niet duidelijk is. Zie 3e. en 3g.
4. Onderzoek welke afwijkende straling zou kunnen optreden als gevolg van interactie met de in de nabijheid liggende radar van de KNMI (zie 3k)

5. Onderzoek hoeveel mensen in de omgeving van Herwijnen (radius 15km) nu al last hebben van de gevolgen van de opstapelende straling genoemd bij 3a t/m 3g en 3i (Er zijn in Nederland veel mensen nu al stralingsgevoelig geworden). Wijzelf worden gek van alle straling hier in de buurt, waardoor wij ons huis vorig jaar al hebben moeten ontstoren. Door het ontstoren en de regelmatige updates hiervan hebben wij vanaf dag één een zeer merkbare verlichting van gezondheidsklachten ervaren. Voor ons een bewijs dat te veel straling gevolgen heeft voor de gezondheid.
6. Suggestie: De IARC van de United Nations heeft in 2011 elektromagnetische velden als mogelijk kankerverwekkend geclassificeerd. Geef in het onderzoek aan waarom nóg meer radarstraling niet of wel nóg meer kankerverwekkend kan zijn.

Met vriendelijke groet,